

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідно до СТД ISO 9001:2015	Ф-19.10- 05.01/241.00.1/Б/ОК11- 2021
	Екземпляр № 1	Арк 14 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
10 вересня 2021 р., протокол № 9

Голова Вченої ради
Галина ТАРАСЮК

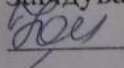
**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СПЕЦІАЛЬНІ ВИДИ ТУРИЗМУ»**

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм»

освітньо-професійна програма «Туризм»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
(назва факультету)

кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
(назва кафедри)

Схвалено на засіданні
кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
«15» вересня 2021 р.,
протокол № 13

Завідувач кафедри
 Юлія ДАВИДЮК

Розробник: старший викладач Людмила ГОРШКОВА
(науковий ступінь, посада, ПРІЗВИЩЕ, власне ім'я)

Житомир
2021 – 2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 10	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»	_____ за вибором _____ (нормативна, за вибором)	
Модулів – 1	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2021	2022
Загальна кількість годин - 300		Семестр	
		7-й, 8-й	--
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		56 год.	год.
		Практичні	
		56 год.	год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
год.	год.		
		Вид контролю: ЗАЛІК, ЕКЗАМЕН	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування теоретичних знань, вмій та практичних навичок студентів у питаннях управління галузями індустрії видів спеціального туризму і створення спеціалізованого туристичного продукту.

Завданнями вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- історії виникнення та розвитку спеціальних видів туризму;
- особливостей територіального розміщення їх ресурсної бази;
- методології дослідження світових туристичних потоків за цільовими сегментами міжнародного туристичного ринку;
- визначення форм і методів обслуговування туристів при плануванні спеціальних видів туристичних подорожей;
- розробки та реалізації програм перебування туристів у різних видах туризму.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм»:

ЗК 03. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності.

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 05. Соціальна відповідальність та екологічність мислення.

ЗК 06. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 07. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.

ЗК 08. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.

ЗК09. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною (ними) мовою (мовами).

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді .

ЗК13. Здатність планувати час та управляти ним.

ФК01. Знання та розуміння предметної області своєї професії.

ФК02. Уміння застосовувати фахові знання на практиці.

ФК03. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

ФК05. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

ФК07. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК08. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ФК13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК14. Здатність працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретико-методологічні засади вивчення спеціальних видів туризму

Тема 1. Історія становлення й розвитку спеціальних видів туризму в Україні. Теоретико-методологічні засади дисципліни «Спеціальні види туризму». Фундатори національного спеціалізованого туризму. Етапи розвитку спеціальних видів туризму.

Тема 2. Історія розвитку підвидів спеціального туризму. Історичні етапи розвитку релігійного туризму. Історичні етапи розвитку ділового туризму. Історичні етапи розвитку екологічного туризму. Розвиток подієвого туризму.

Тема 3. Релігійний туризм. Загальна характеристика релігійного туризму. Основні центри паломництва християнських конфесій. Центри паломництва світових релігій. Характеристика мотивації паломництва. Особливості організації релігійного туризму.

Тема 4. Лікувально-оздоровчий туризм. Характеристика мотивації лікувально-оздоровчого туризму. Кліматичні курорти. Принципи дії кумисолікувальних курортів. Основні центри лікувально-оздоровчого туризму в Україні.

Тема 5. Діловий туризм. Географія бізнес подорожей. Конгресно-виставковий туризм. Інсенів туризм.

Тема 6. Екстремальний туризм. Поняття про екстремальний туризм. Водні види екстремального туризму. Наземні види екстремального туризму. Гірські види екстремального туризму. Повітряні види екстремального туризму. Екзотичні види екстремального туризму.

Тема 7. Розвиток спортивного туризму в Україні. Характеристика основних дефініцій спортивного туризму. Функції спортивного туризму. Туристські маршрути та їх класифікація.

Змістовий модуль 2

Проблеми і перспективи розвитку видів спеціального туризму в Україні та світі

Тема 8. Організація і перспективи розвитку круїзного туризму. Історія розвитку круїзного туризму. Морські круїзи. Річкові круїзи. Проблеми і перспективи розвитку круїзного туризму Чорноморських портів.

Тема 9. Екологічний туризм та перспективи його розвитку. Визначення екологічного туризму. Ознаки екологічного туризму. Види екологічного туризму. Національні парки, заповідники і резервації. Засоби розміщення і екологічний туризм.

Тема 10. Альпінізм. проблеми та перспективи розвитку в Україні та світі. Історія - пам'ятні дати світового і українського альпінізму. Альпінізм за кордоном. Техніка альпінізму. Різновиди альпінізму. Класифікація маршрутів в альпінізмі. Суспільне значення альпінізму.

Тема 11. Розвиток етнографічного туризму. Основні дефініції етнографічного туризму. Історична довідка розвитку етнографічного туризму. Класифікація основних етносів і етнографічних об'єктів.

Тема 12. Фестивальний туризм у світі. Карнавали і фестивалі світу. Бразильський карнавал і його особливості. Венеціанський карнавал. Історія розвитку і характеристика. Гоанський карнавал. Індія. Характеристика карнавалів Німеччини і Нового Орлеана. Карнавали Ніцци, Базеля і Тенеріфе.

Карибський карнавал.

Тема 13. Фестивали України. Гастрономічні фестивали в Україні. Історичні фестивали в Україні. Етнічні фестивали України та їх характеристика.

Тема 14. Luxury туризм як вид туризму. Luxury туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості. Цільова аудиторія та специфіка організації luxury турів. Основні тренди luxury туризму.

Тема 15. Нові види спеціальних видів туризму. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму. Екзотичний туризм та його особливості.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

5. Теми практичних (лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Спеціалізований туризм: сутність, класифікація, перспективи	2	
2	Вивчення та задоволення потреб туристів, як умова спеціалізованих видів туризму	2	
3	Планування та розробка кошторису семінару-тренінгу	4	
4	Міжнародний туризм як соціально-економічне явище	4	
5	Особливості організації та проведення релігійних турів	4	
6	Особливості організації круїзних турів	4	
7	Особливості створення турпродукту для учасників подієвих турів	4	
8	Розвиток сільського зеленого туризму в Україні	4	
9	Особливості гастрономічного туризму	4	
10	Особливості організації спортивного туризму	4	
11	Центри лікувально-оздоровчого туризму в Україні	4	
12	Особливості організації екстремальний туризму	4	
13	SPA-сегмент в спеціалізованому туризмі	4	
14	Особливості організації luxury туризму	4	
15	Нові види спеціалізованого туризму	4	
РАЗОМ		56	

6. Завдання для самостійної роботи

Формами організації самостійної роботи студентів при вивченні матеріалу дисципліни є:

- опрацювання основ лекційного матеріалу;
- підготовка до поточного контролю теоретичних знань;
- систематика вивченого матеріалу курсу перед заліком;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання з підготовкою письмових звітів.

Перелік питань, що виносяться на самостійне опрацювання:

1. Завдання курсу, характеристика терміну «Спеціальні види туризму»
2. Рекреаційні потреби як мотивація до вибору виду туризму.
3. Характеристика понять: рекреаційний час, рекреаційна діяльність, рекреаційний простір, садово парковий простір та ін.
4. Природні та культурні комплекси як елементи рекреаційної системи.
5. Поняття лікувального туризму.
6. Ресурсна база лікувального туризму.

7. Сегментація лікувального туризму. Особливості організації лікувальних турів.
8. Поняття оздоровчого туризму, особливості розробки оздоровчих турів для різних категорій туристів.
9. Ресурсна база оздоровчого туризму, природні ресурси, матеріальні ресурси.
10. Поняття сільського туризму, різновиди сільського туризму, місце сільського туризму в загальній класифікації видів туризму.
11. Особливості організації рекреаційно-туристичної діяльності в умовах сільської місцевості.
12. Вимоги до господарів садиб щодо надання основних і спеціальних послуг туристам: розміщення, харчування, транспорт.
13. Поняття екологічного туризму, спільні риси сільського й екологічного туризму.
14. Особливості екологічного туризму, різновиди екологічного туризму.
15. Поняття культурного туризму, поняття пізнавального, культурно-пізнавального туризму.
16. Місце культурно-пізнавального туризму в загальній класифікації видів туризму.
17. Мотивація вибору культурно-пізнавальних видів туризму.
18. Особливості організації культурно-пізнавальної подорожі.
19. Поняття івентивного (подієвого) туризму.
20. Різновиди подійового туризму, місце подійового туризму в загальній класифікації видів туризму.
21. Мотивація вибору івентивного туризму,
22. Ресурси івентивного туризму.
23. Лікувально-оздоровчий туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
24. Релігійно-паломницький туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
25. Ностальгійний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
26. Піший туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
27. Кінний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
28. Гірськолижний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
29. Велосипедний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
30. Гастрономічний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
31. Екстремальний туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.

32. Luxury туризм як вид туризму, його технологічні, економічні, організаційні, управлінські та маркетингові особливості.
33. Джайлоо-туризм як форма спеціального туризму.
34. Екзотичний туризм та його особливості.
35. Фестивальний туризм - поняття, характеристика, особливості.
36. Цільова аудиторія та специфіка організації luxury турів.
37. Основні тренди luxury туризму.
38. Класифікація видів та форм екстремального туризму.
39. Небезпеки під час гастрономічних турів.
40. Стан та перспективи розвитку гастрономічного туризму.
41. Загальні принципи організації лікування та оздоровлення на курортах.
42. Приклади оздоровчих програм, пропонованих на курортах.
43. Національні парки, заповідники і резервації.
44. Історія розвитку гірськолижного туризму

7. Індивідуальні завдання

Виконання за обраною темою одного з таких завдань: есе; реферату; звіту про індивідуальне навчальне дослідження; аналітичного огляду наукових публікацій у фахових журналах та інших виданнях за темою; анотованого списку публікацій у фахових періодичних виданнях до теми; анотованого списку літературних джерел до теми, які є у фондах бібліотеки університету; анотованого каталогу Інтернет-сайтів, де міститься інформація для вивчення обраної теми.

Теми для виконання індивідуальних завдань:

1. Сутність і характер подорожей в епоху Середньовіччя.
2. Ф. Бекон «Про подорожі».
3. Походження терміну «туризм».
4. Історія розвитку туризму в Україні.
5. Класифікація туристичної діяльності.
6. Геополітичні чинники розвитку туризму.
7. Чинники природної привабливості території для туризму.
8. Критерії виокремлення основних видів туризму.
9. Інфраструктура туризму.
10. Людські ресурси в туризмі.
11. Інформаційні та інформаційно-віртуальні туристичні ресурси.
12. Рекреаційний туризм.
13. Діловий туризм.
14. Релігійно-паломницький туризм.
15. Сентиментальний туризм.
16. Туристичне районування світу.
17. Туристичне районування України.
18. Проблеми дефініції туристичних районів різного таксономічного рангу.
19. Єврорегіони та їхня роль у міжнародній туристичній інтеграції.

20. Безпека туристичної подорожі.
21. Специфічні чинники ризику в туризмі.
22. Сутність і структура маркетингового дослідження туризму.
23. Сегментація туристичного ринку.
24. Кон'юнктура туристичного ринку.
25. Життєвий цикл туристичного продукту.
26. Мотивація і поведінка споживачів туристичного продукту.
27. Значення інформаційних систем управління в туристичній галузі.
28. Комп'ютер у готельному господарстві.
29. Проблеми інвестиційної діяльності у туризмі.
30. Ефективність інвестиційних проектів у туризмі.

8. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовують наступні методи:

- а) які забезпечують опанування навчального предмета (слухання лекцій);
- б) які стимулюють та мотивують навчально-наукову діяльність (практичні заняття у формі: навчальні дискусії, проблемні ситуації, професійно-орієнтовані ділові ігри, творчі завдання, пошук і дослідження, експерименти, конкурси, вікторини тощо);
- в) методи контролю і самоконтролю у навчальній діяльності (залік у формі опитування, тестові завдання, питання для самоконтролю, у т. ч. через комп'ютерні освітні системи).

Серед інтерактивних методів, форм і прийомів, що найчастіше використовуються в навчальній роботі, слід назвати такі: аудіовізуальний метод навчання; брейнстормінг («мозковий штурм»); «дерево рішень»; дискусія із запрошенням фахівців; ділова (рольова) гра (студенти перебувають у ролі законодавця, експерта, клієнта (туриста), менеджера туроператора); коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників; метод аналізу і діагностики ситуації; метод інтерв'ю (інтерв'ювання); метод проектів; публічний виступ; робота в малих групах та ін.

9. Методи контролю

В процесі вивчення дисципліни використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- усне опитування;
- підсумкове тестування з кожного змістового модуля (модульна контрольна робота);
- оцінювання виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи;
- підсумковий залік.

Успішність студентів оцінюється за 100 бальною шкалою, завершується

вивчення дисципліни формою контролю «залік».

Оцінювання здійснюється таким чином:

1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, участі у ділових іграх і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, захисту результатів практичних робіт, виступів на практичних заняттях, експрес-контролю знань тощо, перевірки результатів виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Результати поточного контролю оцінюються в межах від 0 до 60 балів (аудиторна робота - від 0 до 20 балів, самостійна робота - від 0 до 20 балів, індивідуальна робота - від 0 до 20 балів).

2. Проміжний контроль знань здійснюється під час виконання модульна контрольних робіт, які оцінюються в балах від 0 до 40.

3. Підсумкова семестрова оцінка визначається як сума поточного контролю та оцінки за модульну контрольну роботу у балах з подальшим переведенням у 4-бальну вітчизняну та шкалу ECTS. Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, визначені робочою навчальною програмою дисципліни, та отримав позитивні підсумкові оцінки за кожен із змістових модулів, набравши при цьому не менше 60 балів у сумі.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота						Модульна контрольна робота (МКР№1 + МКР№2)
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Аудиторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Аудиторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота	20 + 20
10	10	10	10	10	10	

9. Схема нарахування балів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	Ф	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	----------	---

10. Рекомендована література

Основна література:

1. Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму: навчальний посібник/ М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
2. Любіцева О. О. Паломництво та релігійний туризм: навчальний посібник/ О.О. Любіцева. – К.: Альтепрес, 2011. – 416 с.
3. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навчальний посібник/ О.О. Любіцева, В. Є. Панкова, Є. В. Стафійчук. – К.: Альтепрес, 2007. – 369 с.
4. Перспективи розвитку сільського та екологічного туризму в Україні: Монографія / За заг. ред. М.Х. Шершуна. Громадська організація «Рівненський центр маркетингових досліджень». Рівне: Видавець Олег Зень, 2016. – 346 с.
5. Сільський зелений туризм для підвищення кваліфікації фахівців сфери сільського зеленого туризму. Навч. посіб. / Т.П. Кальна-Дубінюк, О.А. Локутова, І. П. Кудінова, Л.Х. Рибак, В.В. Самсонова, Л.М. Сокол, М.В. Бесчастна, О.Ю.Панасюк, В.П.Васильєв, Ю.В. Зінько, М.Й. Рутинський, В.В. Триліс, П.А. Горішевський, П.А., О.О. Волошинський. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2016. – 642 с.
6. Сільський зелений туризм / Словник-довідник / Т.П. Кальна-Дубінюк, М.В. Бесчастна, І. П. Кудінова, О.А. Локутова, Л.Х. Рибак, В.В. Самсонова,. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2016. – 65 с.

Допоміжна література:

1. Андрєєва Г. П., Коваль П. Ф. Теоретичні засади спеціалізованого туризму/ Г. П. Андрєєва, П. Ф. Коваль // Глобальні та національні проблеми економіки. – Випуск 7, 2015. – с. 90-94.
2. Басюк Д. І. Винний туризм як інноваційний напрямок туристичного ринку/ Д. І. Басюк // Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Здобутки, проблеми та перспективи розвитку готельно-ресторанного та туристичного бізнесу». – м. Київ, 29-30.10.2012 р. – К.: НУХТ, 2012. – 409 с.
3. Дмитрук О. Ю. Екотуризм: навчальний посібник/ О. Ю. Дмитрук, С. В. Дмитрук. – К.: Альтепрес, 2009. – 358 с.
4. Дутчак С. В., Дутчак М. В. Деякі аспекти виділення сегментів спеціалізованого туризму та їх стан на території Чернівецької області / С. В.
5. Індустріальний туризм: реалії та перспективи: Матеріали І-го Міжнародного науково-практичного форуму / редкол.: Я. В. Шрамко, В. Л. Казаков та ін. – Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2013. - 228 с.
6. Міхо О. І. Сучасні аспекти розвитку SPA – туризму / О. І. Міхо // Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Туризм та зближення культур» (3 листопада 2011 р., м. Київ)
7. Релігійний туризм: термінологічний словник – довідник / автор-упорядник Т. Божук. – Л.: Український бестселер, 2010. – 152 с.

8. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні. Географія пам'яток фортифікаційного зодчества та перспективи їх туристичного відродження: Навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.

9. Сапелкіна З. П. Релігійний туризм: Навчальний посібник / З.П. Сапелкіна. – К.: Альтапрес, 2009. – 244 с.

10. Сорокіна Г.О. Екологічний туризм: навч. посіб. / Г. О. Сорокіна; Держ. закл. «Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2013. – 206 с.

Інформаційні ресурси:

1. Журнал “Новости турбизнеса” – <http://novosti-turbiznesa.info>
2. Сільський зелений туризм (Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.greentour.com.ua/ukrainian>
3. Global Resort on Adventure Tourism:
<http://affiliatemembers.unwto.org/oupublication/global-resort-adventure-tourism>
4. SPA в Україні та за кордоном – <http://spa.net.uaTEA/AECOM Theme Index & Museum Index>: [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.teaconnect.org/Resources/Theme-Index/>
5. World Tourism Organization UNWTO: [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www2.unwto.org/>
6. World Travel & Tourism Council: [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<http://www.wttc.org/eng/Home/> - офіційний сайт WTTC.

*Індекс структурного підрозділу відповідно до наказу ректора «Про затвердження організаційної структури Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 22.06).

** Індекс освітньої програми відповідно до наказу ректора «Про індексацію освітніх програм Державного університету «Житомирська політехніка» (наприклад, 122.00.1/Б).

*** Шифр освітньої компоненти в освітній програмі (наприклад, ОК1).